

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 3 września 2020 r.

Pozycja 254

POSTANOWIENIE

z dnia 27 lutego 2020 r.

Sygn. akt Ts 54/19

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Rafał Wojciechowski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej M.J. o zbadanie zgodności:

art. 2 oraz art. 22 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2018 r. poz. 917, ze zm.), w zakresie zwrotu: „i pod jego kierownictwem”, z:

- a) art. 2 w związku z art. 24 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
- b) art. 24 Konstytucji,
- c) art. 64 ust. 2 Konstytucji,
- d) art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji,
- e) art. 4 ust. 1 i 2 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2 (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284, ze zm.),
- f) art. 45 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864 – zał. nr 2, t. I, s. 10, ze zm.),

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej, wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 12 kwietnia 2019 r. (data nadania), M.J. (dalej: skarżący), reprezentowany przez radcę prawnego ustanowionego pełnomocnikiem z wyboru, wystąpił z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego.

Wyrokiem z 16 października 2018 r. (sygn. akt [...]) Sąd Rejonowy w W. oddalił powództwo skarżącego o ustalenie stosunku pracy, odszkodowanie, wynagrodzenie i wydanie świadectwa pracy, uznawszy, że skarżącego i stronę przez niego pozwaną łączył cywilnoprawny stosunek zlecenia, a nie umowa o pracę.

Apelacja skarżącego od powyższego orzeczenia została oddalona przez Sąd Okręgowy w Ś. w wyroku z 28 lutego 2019 r. (sygn. akt [...]).

2. Zdaniem skarżącego kwestionowane przepisy nie spełniają „aktualnie kryteriów konstytucyjnych właściwej definicji pracy i pracownika”.

3. Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 25 czerwca 2019 r. (sygn. akt [...]) skarżący został wezwany do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej przez:

1) informację, czy od wyroku Sądu Okręgowego w Ś. z 28 lutego 2019 r. wniósł on skargę kasacyjną albo wystąpił do Prokuratora Generalnego lub Rzecznika Praw Obywatelskich o wniesienie na jego rzecz skargi nadzwyczajnej od tego orzeczenia;

2) dokładne uzasadnienie zarzutów niezgodności zakwestionowanych przepisów z wymienionymi w skardze przepisami Konstytucji.

Odpis zarządzenia został doręczony pełnomocnikowi skarżącego 4 lipca 2019 r.

4. W sporządzonym przez pełnomocnika piśmie procesowym, wniesionym do Trybunału 10 lipca 2019 r. (data nadania), skarżący przedstawił argumentację uzasadniającą – jego zdaniem – niezgodność zaskarżonych przepisów z art. 45 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864 – zał. nr 2, t. I, s. 10, ze zm.). Do pisma tego załączono także kopię skargi kasacyjnej od wyroku sądu drugiej instancji.

5. Trybunał z urzędu ustalił, że skarga kasacyjna skarżącego została odrzucona przez Sąd Okręgowy w Ś. postanowieniem z 4 lipca 2019 r. (sygn. akt [...]). Zażalenie na to orzeczenie zostało oddalone przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z 14 listopada 2019 r. (sygn. akt [...]).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p. TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, podczas którego Trybunał bada, czy odpowiada ona określonym przez prawo wymogom.

2. Przedmiotem zaskarżenia w niniejszej sprawie uczyniono dwa przepisy ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2018 r. poz. 917, ze zm.; dalej: k.p.):

– art. 2:

„Pracownikiem jest osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę”;

– art. 22:

„§ 1. Przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca – do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

§ 1¹. Zatrudnienie w warunkach określonych w § 1 jest zatrudnieniem na podstawie stosunku pracy, bez względu na nazwę zawartej przez strony umowy.

§ 1². Nie jest dopuszczalne zastąpienie umowy o pracę umową cywilnoprawną przy zachowaniu warunków wykonywania pracy, określonych w § 1.

§ 2. Pracownikiem może być osoba, która ukończyła 18 lat. Na warunkach określonych w dziale dziewiątym pracownikiem może być również osoba, która nie ukończyła 18 lat.

§ 3. Osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych może bez zgody przedstawiciela ustawowego nawiązać stosunek pracy oraz dokonywać czynności prawnych, które dotyczą tego stosunku. Jednakże gdy stosunek pracy sprzeciwia się dobru tej osoby,

przedstawiciel ustawowy za zezwoleniem sądu opiekuńczego może stosunek pracy rozwiązać”.

Jako wzorce kontroli skarżący powołał art. 2 w związku z art. 24, art. 24, art. 64 ust. 2 oraz art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji, a także art. 4 ust. 1 i 2 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2 (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284, ze zm.; dalej: Konwencja) oraz art. 45 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864 – zał. nr 2, t. I, s. 10, ze zm.; dalej: Traktat).

3. Trybunał stwierdza, że analizowana skarga konstytucyjna nie spełnia przesłanek warunkujących przekazanie jej do rozpoznania merytorycznego.

3.1. W pierwszej kolejności należy przypomnieć, że z art. 79 ust. 1 Konstytucji wynika, iż skarga konstytucyjna przysługuje tylko w wypadku, gdy zostały naruszone wolności lub prawa określone w Konstytucji. W związku z tym wskazane przez skarżącego przepisy Konwencji oraz Traktatu nie mogą stanowić wzorca kontroli w niniejszej sprawie (zob. zamiast wielu: postanowienie TK z 17 grudnia 2018 r., sygn. Ts 173/17, OTK ZU B/2019, poz. 59). Skoro ustrojodawca nie przewidział możliwości kwestionowania w trybie skargi konstytucyjnej zgodności przepisów aktów normatywnych z aktami prawa międzynarodowego, to – na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p. TK – należy odmówić nadania dalszego biegu niniejszej skardze w zakresie badania zgodności art. 2 i art. 22 k.p. z art. 4 ust. 1 i 2 Konwencji oraz art. 45 Traktatu.

3.2. W dalszej kolejności należy zauważyć, że w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego wielokrotnie podkreślano, iż prawidłowe wykonanie przez skarżącego obowiązku przedstawienia, jakie konstytucyjne prawa lub wolności (i w jaki sposób) zostały naruszone przez przepisy stanowiące przedmiot wnoszonej skargi konstytucyjnej, polegać musi nie tylko na wskazaniu postanowień Konstytucji i zasad z nich wyprowadzanych, z którymi – zdaniem skarżącego – niezgodne są kwestionowane przepisy, ale również na precyzyjnym przedstawieniu treści praw lub wolności, wywodzonych z tych postanowień, a naruszonych przez ustawodawcę. Powinna temu towarzyszyć szczegółowa i precyzyjna argumentacja uprawdopodobniająca stawiane zarzuty. Z powyższego obowiązku nie może zwolnić skarżącego, działający niejako z własnej inicjatywy, Trybunał Konstytucyjny, który orzekając – zgodnie z art. 67 ust. 1 u.o.t.p. TK – jest związany granicami skargi konstytucyjnej (por. np. postanowienia TK z 14 stycznia 2009 r., sygn. Ts 21/07, OTK ZU nr 2/B/2009, poz. 91 oraz 17 grudnia 2018 r., sygn. Ts 173/17). W konsekwencji poprzestanie przez skarżącego na lakonicznym lub zdawkowym uzasadnieniu zarzutu albo na całkowitym nieuzasadnieniu sformułowanych zarzutów stanowi niewykonanie dyspozycji ustawowej (art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p. TK). Skutkuje to odmową nadania dalszego biegu skardze na etapie wstępnego rozpoznania albo umorzeniem postępowania ze względu na niedopuszczalność wydania wyroku przy rozpoznaniu merytorycznym. Niedopuszczalne jest bowiem samodzielne precyzowanie przez Trybunał, a tym bardziej uzasadnianie, jedynie ogólnikowo sformułowanych zarzutów niekonstytucyjności zaskarżonych przepisów (por. np. postanowienia TK z: 4 lutego 2009 r., sygn. Ts 256/08, OTK ZU nr 2/B/2009, poz. 138 oraz 17 grudnia 2018 r., sygn. Ts 173/17, a także wyrok TK z 27 lutego 2018 r., sygn. SK 25/15, OTK ZU A/2018, poz. 11).

4. Skarżący w uzasadnieniu skargi konstytucyjnej przedstawił stan faktyczny, a następnie przytoczył wybrane fragmenty uzasadnienia wyroku TK z 2 czerwca 2015 r., sygn.

K 1/13 (OTK ZU nr 6/A/2015, poz. 80) oraz zniekształcony fragment uzasadnienia wyroku SN z 7 września 1999 r., sygn. akt I PKN 277/99 (OSNAPiUS nr 1/2001, poz. 18). Sformułował również zarzuty względem niezgodności art. 2 i art. 22 k.p. z art. 45 Traktatu. Pomimo stosownego wezwania do usunięcia braków formalnych w zakresie argumentacji popierającej żądanie skargi (dokładnego uzasadnienia zarzutów niezgodności zakwestionowanych przepisów z wymienionymi w skardze przepisami Konstytucji), skarżący ograniczył się do powtórzenia wywodów dotyczących – jego zdaniem – naruszenia wskazanego przepisu Traktatu.

W związku z powyższym Trybunał stwierdza, że – na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 2 i 3 u.o.t.p. TK – należy odmówić nadania dalszego biegu skardze w zakresie badania zgodności art. 2 i art. 22 k.p. z art. 2 w związku z art. 24, art. 24, art. 64 ust. 2 oraz art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji.

W związku z powyższym Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.